

Activitatea 2. Recunoașterea și identificarea fonemelor

Obiective:

- detectarea fonemului identic într-o serie de cuvinte;
- discriminarea fonemului inițial prin activități de găsimă a elementului diferit dintr-o serie;
- discriminarea fonemului final prin activități de găsimă a elementului diferit dintr-o serie;
- sortarea de cuvinte cu suport imagistic în funcție de fonemul inițial;
- identificarea fonemelor din serii de cuvinte;
- detectarea, identificarea și localizarea fonemelor identice din cuvinte diferite.

Sarcini*:

- Spune-mi ce au în comun!
Îți voi citi mai multe cuvinte. Spune-mi ce au în comun acestea.
- Găsește intrusul de la început!
Îți voi citi mai multe cuvinte. Spune-mi care cuvânt nu începe cu același sunet.
- Găsește intrusul de la sfârșit!
Îți voi citi mai multe cuvinte. Spune-mi care cuvânt nu se termină cu același sunet.
- Să facem ordine între cuvinte!
Sortează imaginile de mai jos în funcție de sunetul cu care începe cuvântul. Pentru a facilita realizarea corespondenței fonem-grafem, pot fi solicitați, odată alcătuite categoriile, să așeze în dreptul clasei litera corespunzătoare sunetului inițial.

Cine găsește mai multe cuvinte? (ca material imagistic se pot folosi toate jetoanele din culegere)

- Spune-mi cu ce sunet începe!
Ascultă cu atenție și spune-mi cu ce sunet începe fiecare cuvânt!
Material: litere magnetice pe care să le pescuiască, după ce a identificat sunetul.

* Sarcinile a, b, c reprezintă activități de nivel epifonologic.

f. Deschide urechea bine!

Găsește sunetele identice din perechile de cuvinte:

masă – ramă

carte – actor

casă – căscat

șiret – ușor

punte – untură

Material verbal: vezi anexa conținând listele de cuvinte, ordonate pentru fiecare sunet. Acestea pot fi folosite pentru selecția materialului verbal aferent de la Activitatea 2, sarcinile a, b, c, e (p. 203).

Material imagistic necesar pentru Activitatea 2, sarcina d.

Simplificarea activității

Listele inițiale nu vor conține mai mult de trei cuvinte, eventual, după posibilități însoțite de imagini.

Extinderea activității

Copilul va trebui să găsească cât mai multe cuvinte care încep cu sunetul lucrat.

Hai-deți să îmbogățim/dezvoltăm propozițiile după modelul:

/a/

Avionul are aripi.

Avionul are aripi albe.

Avionul albastru are aripi albe.

Avionul agil albastru are aripi albe.

Notă cu caracter metodic

Se va avea în vedere următoarea succesiune pentru facilitarea identificării fonemelor: a, u, m, e, i, o, ă, î, l, n, r, f, s, j, v, ș, z, p, t, c, d, ț, g, b, h, ă, ă.

În cazul în care lucrați cu copii cu vârste între 5 și 7 ani, recomandăm următoarea succesiune: a, u, m, e, i, o, ă, î, l, n, b, f, s, j, v, z, p, t, c, d, g, ș, j, ț, r, h, č, ģ.

Material verbal pentru activitate extinsă: liste propoziții cu aliterații.

/b/

Bunicul bagă banii în buzunar.

/c/

Carul cu cai coboară.

/d/

Dorul de ducă te duce.

/e/

Elicea elicopterului evită epava.

/f/

Florile fetei fac furori.

/g/

Gâscanul goli grâul.

/h/

Hiena hâsâie hrana.

/i/

Italianul intonează imnul.

/î/

Înoată și îndură întunericul.

/j/

Jocul cu jetoane se joacă joia.

/l/

Lumina licărește leneș pe lac.

/m/

Mama mănâncă mere.

/n/

Negustorul nimeri în nămol.

/o/

Din ou obținem ochi.

/p/

Paharul pocnise cu putere.

/r/

Robotul ruginește rapid.

/s/

Soțul sărută soția.

/ș/

Șoricelul șovăi în fața șarpelui.

/t/

Tata tunde tufișurile.

/ț/

Ținti țapul din țarc.

/u/

Ursul urcă pe uliță.

/v/

Vulpea vânează vietăți.

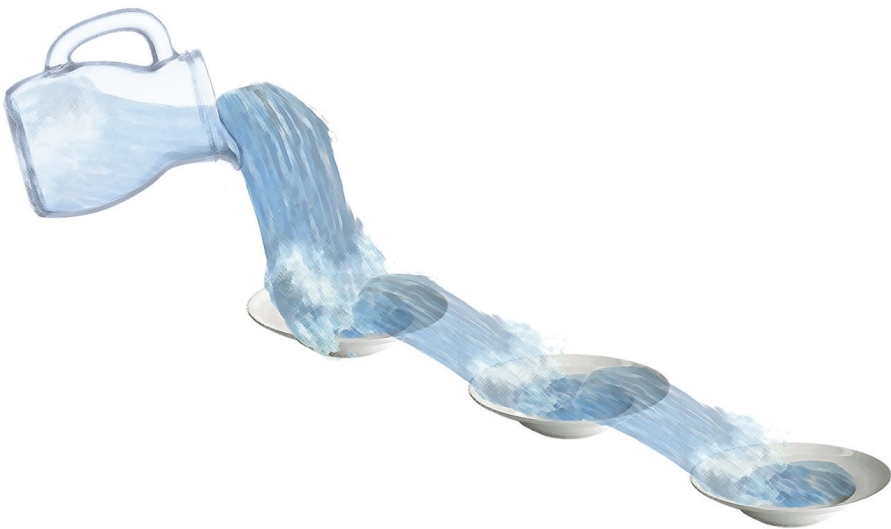
/z/

Zâna zbură în zare.

Puteți folosi matricea de mai jos pentru ca elevii să vizualizeze poziția cuvântului și lungimea propoziției. Se vor folosi patru sau cinci buline colorate înscrise în aceste căsuțe. Ele trebuie decupate pentru a putea fi manipulate de copil.

Activitatea 3. „Ia vino-ncoace la nănășelul să te pupe!”
(localizarea sunetului)

Obiective: identificarea și localizarea fonemului în cadrul silabei și al cuvântului.

Sarcină: ascultă cu atenție și indică unde auzi sunetul: la început, la mijloc sau la sfârșit. Poți folosi căsuțele numerotate (vezi anexa).

Indiciul se obține dacă primește cel puțin trei buline colorate.

Pentru sunetul aflat în poziție inițială vom folosi buline roșii.

Pentru sunetul aflat în poziție finală vom folosi buline verzi.

Pentru sunetul aflat în interiorul cuvântului vom folosi buline galbene.

Se vor folosi căsuțele pentru poziții spațiale din anexă.

Indicații metodice

Se va urma succesiunea următoare:

- stabilirea locului ocupat de fiecare sunet/literă în succesiunea șirului de la stânga la dreapta;
- stabilirea raporturilor de poziție.

Formulăm enunțurile prin apel la două noțiuni, spațiale și temporale:

Acesta este primul sunet, este înainte.

Acesta este al doilea sunet, este după.

Notă

Pentru pregătirea acestei activități, terapeutul va selecta din listele integrate materialul verbal de lucrat cu copilul. Se vor lucra cinci cuvinte, în funcție de sunetul selectat.

Simplificarea activității

Se vor folosi cuvinte monosilabice din două sunete.

Cuvinte monosilabice din două sunete:

an

nu

ac

zi

la

in

ah

el

Extinderea activității

Îți voi spune niște cuvinte. Ascultă-le cu atenție și spune-mi dacă sunetul C se găsește în același loc:

hamac – gândac

hamac – joacă

cană – crimă

curte – acțiune

mecanic – porcușor

Pentru această activitate, selectați din listele integrate cuvintele necesare desfășurării comparațiilor.

Anexă activitatea 3

Activitatea 4. Plouă cu sunete!

Obiectiv: identificarea apariției succesive a unui fonem-țintă în cuvânt (cuvintele scrise cu italic indică o frecvență de apariție mai scăzută).

A: casa, magazia, canapea, dandana, acadeaua, abracadabra

Ă: casă, cămară, mămăligă

Â: cântec, cârâit, pârât, cobori

B: balcon, arbore, bomboane, bube, bibelou, *broboade*

C: cada, cucoana, cocoașa, cocostârc, crizantemă, cuc

D: dună, dandana, derbedeu, doldora

E: egal, elefant, *egrete*

F: focă, safir, fonfănit

G: gură, *gogoman*, glugă, *ghioagă*